

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/143/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8218201740
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8218201740.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členiek senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého E. T., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov, dieťa rodičov: matky M. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, XXX XX Y., právne zastúpená JUDr. Janou Švantnerovou, advokátkou, so sídlom Hviezdoslavova 9, 085 01 Bardejov a otca C. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. č. XX, XXX XX X., zastúpeného splnomocnenkyňou C. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXX/XX, XXX XX X., o úpravu rodičovských práv a povinností, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. 4P/182/2018-52 zo dňa 10.04.2019, takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Matka sa podaným návrhom na začatie konania domáhala počnúc dňom jeho podania zvýšenia výživného na mal. E. zo sumy 83,- eur na sumu 250,- eur zo strany otca, čím by mal byť zmenený rozsudok Okresného súdu Bardejov sp. zn. 5C 165/2007 vo výroku o výživnom.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Bardejov ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol nasledovne, cit.:

„M e n í rozsudok Okresného súdu Bardejov č.k. 5C/165/2007-69 zo dňa 21.01.2009 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bardejov č.k. 5P/1/2007-84 zo dňa 09.02.2009, v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Bardejov č.k. 5P/1/2007-101 zo dňa 16.10.2009 a v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 3CoP/2/2010-106 zo dňa 10.02.2010 vo výroku o bežnom výživnom pre maloletého E. T. tak, že :

Otec je povinný prispievať na výživu maloletému E. T., nar. XX.XX.XXXX mesačnou sumou vo výške 160,- Eur vždy do 15. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci k rukám matky maloletého.

V prevyšujúcom rozsahu návrh matky na zvýšenie výživného z a m i e t a.

Dlžné výživné za obdobie od 15.08.2018 do 31.03.2019 vo výške 581,23 Eur je otec p o v i n ň ý uhradiť k rukám matky maloletého v lehote do 90 dní od právoplatnosti rozhodnutia.“

3. Rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 62 ods. 1 až 5, § 63 ods. 1, 2, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“).

4. Vykonaným dokazovaním dospel súd k záveru, že návrh o zvýšenie výživného pre mal. E. je čiastočne opodstatnený. V čase posledného určenia výživného bol maloletý vo veku 6 rokov, nechodil do školy, mal minimálne náklady na stravu, oblečenie, obuv a hygienu. Ubehlo 9 rokov, v súčasnosti maloletý končí základnú školu, pripravuje sa na štúdium na strednej škole, pribudli mu nové výdavky na školské pomôcky, školské a mimoškolské aktivity a pod.. Zároveň možno konštatovať podstatne zvýšené výdavky vplyvom veku. Otec má pravidelný príjem predstavujúci približne 1.250-1.300,- Eur mesačne. Jeho náklady presahujú obvyklé náklady na území SR, súd však nepovažoval za primerané, že otec platí okolo 800,- libier mesačne za náklady na bývanie (nájom, električka, voda, daň). Otec má právo na bývanie, ale aj jeho jediný syn má právo na výživné od otca a ak otec v minulosti mal priateľku, s ktorou býval v spoločnej domácnosti a delil sa s ňou o výdavky na bývanie, tak je v súčasnosti na mieste, aby si alebo našiel lacnejšie bývanie, alebo sa o tieto náklady delil s inou osobou, tak ako v minulosti. Ak nič iné, tak otec dokáže ušetriť na nákladoch na televíznu licenciu (158,- libier) ročne a na cestovom na územie SR (okolo 550,- libier). Primerané náklady, zodpovedajúce veku dieťaťa a jeho potrebám, súd určil na sumu 260,- Eur mesačne, pričom tieto pozostávajú nielen z pravidelných nákladov na stravu, ošatenie, školské potreby, hygienu, ale aj z nepravidelných nákladov na školské a mimoškolské aktivity, vreckové, výlety, sladkosti a podobne. Obaja rodičia majú vyživovaciu povinnosť voči maloletému, ale vzhľadom na skutočnosť, že matka sa o maloletého osobne stará, je na otcovi, aby prispieval maloletému vyššou finančnou sumou na jeho životné potreby, keďže maloletému neuspokojuje potreby inou formou, nestará sa o neho a nijako sa s ním nekontaktuje. Otec maloletého má povinnosť zaobstarat' si primerané prostriedky na výživu svojho dieťaťa a pokiaľ mu súčasný zárobok nepostačuje, čo však podľa názoru súdu nie je pravda, pretože náklady na výživné predstavujú približne 1/8 zárobku otca, nič mu nebráni (napríklad nepriaznivý zdravotný stav, osobná starostlivosť o blízku osobu, iná vyživovacia povinnosť), nájsť si inú lepšie platenú prácu, alebo pracovať v inej práci, hoc len čiastočne a zaobstarat' si tak výživné v súdom určenej výške. Súd zároveň s ohľadom na vyššie výdavky otca v zahraničí nepriznal výživné nad určenú sumu 160,- Eur mesačne a matkou požadovaných 250,- Eur považuje v súčasnosti vzhľadom na možnosti otca (reálne) a potreby dieťaťa (primerané veku, zdravotnému stavu a aktivitám dieťaťa) za rovnovážne, a to od podania návrhu, ako matka požadovala.

5. Ku dňu vyhlásenia rozsudku vzniklo otcovi dlžné výživné vo výške 581,23 Eur za obdobie od 15.08.2018 do 31.03.2019, na zaplatenie ktorého určil súd otcovi 90 dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Obsah odvolania otca

6. Proti rozsudku podal odvolanie otec, argumentujúc, že suma výživného je pre neho vysoká, vzhľadom na prácu, ktorú v zahraničí vykonáva a všetky náklady, spojené s bývaním. V jesennom a zimnom období sa počet odpracovaných hodín znižuje, stúpajú výdavky na energiu. Otec nezvažuje presťahovania sa za prácou do inej oblasti Anglicka, z dôvodu vyššej kriminality a vyšších výdavkov na bývanie. Navrhol zmenu rozsudku tak, že výška jeho vyživovacej povinnosti bude určená na sumu 100-120,- eur mesačne.

7. Matka sa v celom rozsahu stotožnila s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, boli riadne zistené všetky okolnosti prípadu a súd správne rozhodol. Odvolanie otca navyše neobsahuje ani jeden odvolací dôvod. Matka ho považuje za účelové s úmyslom vyhnúť sa plateniu výživného v primeranej výške.

8. V rámci odvolacej repliky zotrval otec na podanom odvolaní. podľa jeho aj matka má možnosť nájsť si lepšie platenú prácu, čím by sa ich príjmy vyrovnali a otec by nebol nútený platiť tak vysokú sumu.

9. Matka taktiež zotrvala na podanom vyjadrení, určenú sumu výživného považuje za primeranú, vzhľadom na vek maloletého, jeho potreby a okolnosti.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

10. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, ďalej len „CMP“), a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

11. Z obsahu preskúmaného spisu je zrejmé, že rodičia nežijú v spoločnej domácnosti. Mal. E. bol rozsudkom Okresného súdu Bardejov č. k. 5C/165/2007-69 zo dňa 21.01.2009, na základe uzavretej dohody rodičov, zverený do osobnej starostlivosti matky, otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 83,- eur mesačne, vždy k 15. dňu v mesiaci vopred k rukám matky. V čase rozhodnutia bol maloletý vo veku 6 rokov, v septembri príslušného roka mal nastúpiť do predškolského zariadenia, v súvislosti s prípravou na základnú školu. Matka poberala dávku v hmotnej núdzi, iný príjem nemala. Zamestnaná nebola z dôvodu starostlivosti o svojich rodičov, zároveň aj o maloletého. otec už v tom čase pracoval v Anglicku s čistým mesačným príjmom vo výške 940,96 libier. výdavky spojené s bývaním si delil s priateľkou na polovicu.

12. Pre rozhodnutie o návrhu na zmenu vyživovacej povinnosti určenej predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím súdu je potrebné mať na zreteli ust. § 230 CSP i ust. § 78 ods. 1 zákona č.36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“). CSP v uvedenom ustanovení určuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednať znova (prekážka res iudicata - veci rozhodutej).CMP však počíta s prípadmi, keď nie je objektívne možné túto zásadu dodržať, konkrétne ust. § 121 CMP, ktoré umožňuje zmenu rozsudku o výživnom, ak sa zmenili pomery. Za zmenu pomerov možno považovať okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie rozsahu vyživovacej povinnosti (zásada „rebus sic stantibus“).

13. Pri rozhodovaní o zmene výživného na účely zisťovania pomerov je potrebné porovnať okolnosti v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s okolnosťami v čase nového rozhodnutia, pričom predpokladom takejto zmeny je výrazná a trvalá zmena pomerov, či už na strane maloletého dieťaťa alebo na strane povinného rodiča. Takouto zmenou môže byť podstatne vyšší vek dieťaťa a s tým spojený nárast nevyhnutných nákladov, trvalá zmena zdravotného stavu, nástup dieťaťa do školy vyššieho stupňa, podstatné zvýšenie či zníženie pravidelného príjmu jedného z rodičov.

14. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Samotná úvaha o tom, že doterajšie výživné je neprimerané. Relevantné pre rozhodnutie o podanom návrhu na zvýšenie výživného je nielen to, či sa výrazne, trvalo, nie krátkodobo alebo nepatrne zmenili okolnosti na strane oprávneného dieťaťa, ale aj na strane povinného rodiča, ktoré boli podkladom pre predchádzajúce rozhodnutie o výživnom.

15. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti na mal. dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti a schopnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami (fyzickou zdatnosťou, pracovnými skúsenosťami, vzdelaním a pod.), ale aj okolnosťami objektívneho charakteru (existenciou pracovných príležitostí), primeraných daným schopnostiam, resp. vlastnostiam rodičov.

16. Porovnávajúc pomery v čase skoršieho rozhodnutia s pomery v súčasnosti existujúcimi, odvolací súd z výsledkov vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie uvádza, že maloletý končí základnú školu, pripravuje sa na štúdium na strednej škole. Jeho zvýšené výdavky súvisia so stúpajúcim vekom a prirodzeným vývinom, v rámci ktorého kladie náročnejšie požiadavky na stravné, ošatenie, obuv či hygienické potreby. Ignorovať nemožno ani postup stupňov školskej dochádzky, pribúdajú výdavky na

školské pomôcky, školské, ale aj mimoškolské aktivity. Celkové výdavky maloletého vyčíslila matka až na sumu 343,- eur mesačne.

17. Matka je zamestnaná v domove sociálnych služieb v Bardejove ako upratovačka s mesačným príjmom 450,- eur. Otec maloletého naďalej pracuje v Anglicku s priemerným čistým mesačným príjmom vo výške 1.100,- libier, po prepočte na menu euro 1.261,- eur.

18. Vecnú správnosť napadnutého rozsudku o zvýšení výživného možno argumentovať dvoma ťažiskovými skutočnosťami. Tá prvá vychádza z výsledkov vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie, porovnávajúc pritom súčasný stav so stavom existujúcim v čase pôvodného rozhodnutia. Odvolací súd sa za tým účelom oboznámil s obsahom spisu Okresného súdu Bardejov sp. zn. 5C/165/2007. Výsluchom otca bolo zistené, že tento pracuje v Anglicku, jeho čistý mesačný príjem predstavuje 940,96 libier, a teda v súčasnosti jeho príjem vzrástol na súdom prvej inštancie zistenú sumu 1.261,- eur.

19. Pre účely kvantifikácie nárastu odôvodnených potrieb mal. dieťaťa odvolací súd podporne zohľadnil rozhodovacia prax súdov Českej republiky v otázkach určovania výživného, a to vzhľadom na podobnosť právneho prostredia. Pri určovaní výšky výživného je potrebné zobrať do úvahy materiál Ministerstva spravodlivosti ČR z roku 2010 pod názvom „Doporučená výchozí rozmezí pro stanovení výše výživného za účelem sjednocení rozhodovací praxe soudů v otázkách výživného na nezaopatřené děti“ (<https://justice.cz/web/msp?clanek=opatrovnicka-agenda>).

20. Vekovej kategórii oprávneného dieťaťa 6-9 rokov, do ktorej spadal v čase pôvodného rozhodnutia mal. E., zodpovedal percentuálny podiel výživného 13-17% čistého príjmu otca. Maloletý je v súčasnosti vo veku 16 rokov, pričom tejto vekovej kategórii zodpovedá percentuálny podiel 16-22% čistého príjmu otca. Vychádzajúc z rozmedzia vekových kategórií tzv. tabuľkového výživného, je zrejmé, že tieto reflektujú nielen prirodzený fyzický vývin mal. dieťaťa, ale aj prechod v rámci jednotlivých stupňov školskej dochádzky. Uplynutím desiatich rokov možno uvažovať o 5% náraste výživného, odvíjajúc ho pritom od čistého príjmu povinného rodiča.

21. Ak v čase posledného rozhodnutia príjem otca predstavoval 941,- libier (1.080,- eur) a súdom určené výživné bolo vo výške 83,- eur, v tom prípade predstavovalo 8% čistého príjmu otca. Pripočítajúc 5% nárast, 13% z čistého príjmu otca (1.261,- eur) predstavuje 164,- eur, čo takmer identicky vystihuje súdom prvej inštancie určenú sumu výživného. Je potrebné zároveň zdôrazniť, že otec obdobne ako naposledy pracuje v Anglicku, býva tam a hradí všetky svoje životné potreby.

22. Druhým spomínaným ťažiskovým argumentom je skutočná výška čistého príjmu otca, ktorú odvolací súd na základe otcom predložených podkladov vníma odlišne ako súd prvej inštancie. V priebehu konania totižto otec predložil súdu potvrdenia o svojom príjmu za mesiac február 2019, z obsahu ktorých je zrejmé, že otcovi bola počnúc dňom 01.04.2018 vyplatená celková čistá mzda vo výške 15,413,- libier, čo v prepočte na jednotlivé mesiace činí sumu 1.401,- libier (1.609,- eur). Za týchto príjmových pomerov je otec schopný platiť súdom prvej inštancie určenú sumu výživného, a to aj za situácie nim deklarovaných výdavkov. Do budúcnosti možno uvažovať aj o prípadnom zvýšení výživného, nateraz je však odvolací súd viazaný procesnou situáciou podania odvolania výlučne zo strany otca.

23. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

24. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle ust. § 55 CMP.

25. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).